

MINISTERSTVO DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY
Oddělení železniční a vodní dopravy – Námořní úřad
MINISTRY OF TRANSPORT OF THE CZECH REPUBLIC
Railway and Waterborne Transport Department – Maritime Office
Nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12
110 15 Praha 1

Problém uprchlíků ve Středozemním moři

V souvislosti s tragickou situací v některých blízkovýchodních a severoafrických státech se v prostoru Středozemního moře vyskytuje mimořádné množství plavidel, převážejících nelegální migranty do jihoevropských států. Tato plavidla vyplouvají zejména z Libye. Nejčastějšími cíli bývají ostrovy Lampedusa, Pantelleria, Sicílie, Sardinie, Malta a také ostrovy Recka. Nelze vyloučit ani pobřeží Turecka a okolní oblasti. Některé tyto lodě se liší od běžných plavidel na moři na pohled špatným technickým stavem, nebo evidentní přeplněností osobami. **V noci mohou být i neosvětlená!** Tato plavidla někdy zneužívají nouzové signály ve svaze přivolat pozornost a vynutit si záchranu na moři, kterou ukládá každý stát kapitánovi jakéhokoliv plavidla na základě článku 98 Mezinárodní úmluvy OSN o mořském právu (Úmluva z Montego Bay, UNCLOS) citujeme z oficiálního českého překladu úmluvy:

Čl. 98

Povinnost poskytnout pomoc

1. Každý stát je povinen požadovat od kapitána lodi plující pod jeho vlajkou, aby, pokud tak může učinit bez vážného ohrožení lodi, její posádky nebo cestujících:

(a) poskytl pomoc kterékoli osobě nalezené na moři, která je v nebezpečí života;

(b) se s největší rychlostí vydal na záchranu osob, které jsou v nebezpečí, je-li zpraven o tom, že potřebují pomoc, a pokud lze takový jeho zákrok rozumně očekávat;

(c) po srážce poskytl pomoc druhé lodi, její posádce a jejím cestujícím, a pokud je to možné, sdělil druhé lodi jméno své vlastní lodi, její domovský přístav a nejbližší přístav, do něhož pluje.

2. Všechny pobřežní státy napomáhají vytvoření, provozu a udržování přiměřené a účinné pátrací záchrané služby za účelem zajištění bezpečnosti na moři a nad mořem a tam, kde to vyžadují okolnosti, sjednávají za tím účelem oblastní dohody o vzájemné spolupráci se sousedními státy.

I když mezinárodní námořní právo a odvozené povinnosti v národních zákonech obecně požadují záchranu lidských životů na moři, záchrana nelegálních migrantů představuje pro rekreační plavidlo vážné ohrožení vlastní bezpečnosti. Při příplutí do cíle s takovými trosčnýmiky mohou nastat potíže s úřady. Je obtížné prokázat, že se jedná o osoby zachráněné na moři, můžete být podezírání z napomáhání nelegální migraci. Při „běžné námořní nehodě“ lze obvykle snadno ověřit trosčnýmiky udávané údaje neboť v posledním navštíveném přístavu jsou údaje o odbavě ztroskotaného plavidla a osobách na něm. U nelegálních migrantů a plavidel takové záznamy obvykle neexistují.

Pro obranu proti nelegální námořní migraci vydal Výbor pro námořní bezpečnost Mezinárodní námořní organizace OSN (IMO MSC) oběžník č. MSC/Circ.896/Rev.1, který pro orientaci uvádíme v příloze v originále. Tento oběžník požaduje zejména zásahy oficiálních vojenských složek pobřežních států proti plavidlům s nelegálními migranty, přesto ve svém odstavci 22, požaduje poskytnutí pomoci v nouzi, pokud se jedná o bezprostřední ohrožení životů lidí.

Proto doporučujeme kapitánům plavidel vlastních i charterovaných před vyplutím na zamýšlenou trasu a během ní:

- Vyžádat si na přístavním úřadě informace, zda jsou nějaké aktuální poznatky o přítomnosti rizikových plavidel na trase a v jejím okolí, lze doporučit se riziku setkání takovými plavidly pokud možno vyhnout;

- Vyžádat si a mít s sebou veškeré možné kontakty na subjekty, jejichž pomoc by jachta při setkání s uprchlickými plavidly mohla potřebovat, zejména operativní kontakty na Pobřežní stráž a Námořní záchranné stanice (RCC) v proplouvané oblasti; (ideální je mít na lodi k dispozici aktuální vydání List of Radiosignals pro příslušnou námořní oblast)
- Během plavby pozorně sledovat veškerá nautická varování (NAVTEX, VHF Ch 16n, DSC dle výbavy lodi) se stejným cílem;
- **Při setkání s podezřelou lodí doporučujeme ihned informovat Pobřežní stráž nebo RCC, o poloze, směřování takového plavidla, popsat situaci a případně si vyžádat pokyny.** Je-li Vaše plavidlo vybaveno DSC, doporučujeme jeho použití, snížíte tím pravděpodobnost, že plavidlo s nelegálními migranty bude Vaše zprávy monitorovat.
- V případě bezprostředního ohrožení života osob na druhém plavidle nebo již v moři, jste povinni předávat nouzovou zprávu pro přivolání profesionální pomoci přiměřené počtu ohrožených osob. Ani v takové situaci se nelze úplně zprostit povinnosti poskytnout pomoc – záchranu před utonutím - dle Vašich možností a prostředků, které máte k dispozici, aniž byste ohrozili vlastní plavidlo a život osob na něm. **Pokud by Vás situace donutila k přijetí trosečníka na palubu, nadále usilujte o přivolání plavidel Pobřežní stráže a převzetí trosečníka ještě na moři.**

Doporučujeme na charterovaném plavidle vyžádat si od pronajímatele informace, jak v takové situaci postupovat podle předpisů vlajky, včetně informace, jak by bylo řešeno případné použití materiálu nebo lodního vybavení, při pokusu o záchranu života. Předědte tak případnému pozdějšímu sporu s vlastníkem plavidla o náhradu.

Musíme upozornit, že zákony neobsahují povinnost státních institucí refundovat prostředky spotřebované na moři při pokusu o záchranu života.

Připomínáme také důležitost průběžného vedení lodního deníku a zápisů v něm. Jedině takto vedený lodní deník může mít důkazní cenu o Vašem jednání, setkáte-li se s nutností záchranu života na moři, přijetí trosečníka na palubu nebo v prokázání faktu, že jste v takové situaci nebyli a zásadu poskytnutí pomoci jste neporušili.

Získáme-li nová doporučení nebo informace, budeme toto sdělení dále doplňovat.

Připojujeme některé užitečné kontakty na důležitá místa v postižené oblasti Středomoří (bez záruky že nemohlo v mezcíase dojít k jejich dílčí změně):

Nouzové volání a nouzová zpráva VHF vestavěnou lodní stanicí kanál 16, DSC kanál 70;

Offshore: SSB přes 2182 MF, DSC volání o 2187,5 kHz, HF na frekvencích 4125, 6215, 8291, 12290 a 16420 kHz

Řecko

Telefon: Olympia Radio +30 210 600 1799; Piraeus Coast Guard +30 210 411 2500;

Coast Guard Emergency Intervention 108;

Mob: Coast Guard Distress Intervention 108;

MMSI: Olympia Radio 00237 1000; Piraeus Coast Guard 237 673 000;

Řecký Červený kříž tel: +30 210 523 0880

Itálie

Nouzový telefon: Il Numero Blu 1530

MMSI: MRCC Roma 00247 0013, MRSC Ancona 00247 0017; MRSC Bari 00247 0016;

MRSC Cagliari 00247 0023; MRSC Catania 00247 0021; MRSC Genova 00247 0011;

MRSC Livorno 00247 0012; MRSC Napoli 00247 0014; MRSC Palermo 00247 0022; MRSC Calabria 00247 0015;

Centro Internazionale Radio Medico (CIRM) tel: +39 45 06542230 Mobil +39 348-398 4229 www.cirm.it

Malta

Ch 16 Valetta Port Control (Ozbrojené síly Malty); tel: + 356 2180 9279

MMSI Malta RSCC 00215 0100

Turecko

Nouzový telefon: ze všech sítí 158

Turkish Coast Guard tel. + 90 312 158 0000

Tel: MRCC +90 312 425 3337; MRSC Istanbul Marmara and Adjacent Straits +90 212 242 9710;

MRSC Samsun Black Sea Region +90 362 445 2908; MRSC Izmir Aegean Sea +90232 365 68;

MRSC Mersin Mediterranean Sea + 90 324 238 87

MMSI: MRSC Istanbul 00271 1000; MRSC Samsun 00271 2000; MRSC Antalya 00271 3000

V příloze dokumenty IMO – v originále:

MSC/Circ.896/Rev.1 o boji s nebezpečnou přepravou migrantů po moři

MSC.167(78) – Rezoluce o zacházení s osobami zachráněnými na moři

V Praze dne 10. 6. 2015